

(המשך מעמוד 8)

לימים יוריים, להילחם באבנים ברובים ובי תת-מקלעים; ללכת להפגנה. לראות חברי רים מהרגים ונפצעים. נעצרים ומוכים — ולחזור להפגנה הבאה. רק מי שהתנסה בכך בעצמו יודע כי זוהי חווייה מהשלת ומשחררת. היא נופעת בעליה תחושה של כוח והתרוממות הרוח. יתכן כי אריאל שרון ומנחם מילסון לא עברו אותה מעולם — אחרת היו גזרהים מאוחר. לא מפגין פלסטיני הרוג מוסיף כוח לחבריו, דור חדש שלא יהיה דומה לי קודמיו.

ביותר — לא השיג יעד זה. התוצאה היתה תמיד הפוכה. (ואפשר להוסיף: אילו הצליח שרון ב- תוכניתו, והעם הפלסטיני היה מתפרק ל- ארבעה מיליון פרטים טעוני-שינאה המפזרים ברחבי המרחב, היה הדבר גורם במקדם או במאוחר למפולת בכל המדינות הערביות, להתפוצצות שהיתה מטביעה את המרחב כולו בים של תהור ובוהור. התוצאות היו משנות את ההיסטוריה של העולם, פותחות את ארצות-הנפט לפני ברית-המועצות וגורמות לי שקיעת המערב).

מה יקרה במהלכה של מילחמה זו — להם ולנו?

להם, לפלסטינים, קורה דבר שירשם בתולדות עם תקופת סער ופרץ. העם הפלסטיני מתגבש עתה כפי שלא התיגבש מעולם. מתאחד כפי שלא התאחד מעולם. סביההרמה של ימי דיין פג. הדור פק הלאומי שלו פועם בחוזקה. אם ינצח העם הפלסטיני במיבין הן-כוח זה — והדבר כמעט ודאי — הוא יהיה עם חדש, צעיר, מגויש. בש. הוא יהיה מוכן למדינה משלו. ואילו, לנו, לישראלים, יקרה משהו נורא. השפעת המילחמה הזאת לא תהיה מוגבלת לשטחים הכבושים. אין זאת מילת-

ממשלה זו מורכבת עתה משני אנשים — אריאל שרון, המצביא של מילחמה זו, ומנחם בגין השבוי, ההולך אחריו כעיוור. כשהוא מוכה סגורים עלידי אוריהתע' תועים של ארץ-ישראל השלמה והיהודית. שאר חברי-הממשלה הם חבורה של אומי-רייהו. אין גם טעם לפנות אל תבונתם ומציפונם של ראשי-המערך. עסקנים אלה, ששינאתם ההדדית מעבירה אותם על שאר ריית דעתם, אין בהם תועלת.

בשעה זו יש תפקיד חיוני לכוחות השלום הישראליים, למחנה הלאומי ההומאניסטי, השפוי והמורי סרי.

עליו רובצת עתה אחריות היסטורית כבירה. רק הוא מסוגל להיאבק על נפש הארץ מה, למען לא תושחת ללא-תקנה במאבק עכור זה. רק הוא יכול לעצור את מסע-הטירוף לפני שיהיה מאוחר מדי, ולמנוע מעשים אשר יכתימו את שמנו הלאומי לדורות. רק הוא יכול להוות ברגע זה קשר אחרון של שדים ושפיות בין שני העמים, ולמנוע את התהוותה של תהום לדאיגשר. דבריו נשמעים בגדה וברצועה. התקומות מותו המוסרית מהדהדת בעולם. נוכחותה

שכם: פתיחת חנות בכוח תקום לדורות. מילחמה לנצח

של כל מישלחת ישראלית שוחרת-שלום בערים המוכות, גילויים של סולידריות ומחאה, מגעים אישיים בין ישראלים בערי-צפון ובין האוכלוסיה הכבושה ומגדיהיגיה — כל אלה מהווים עתה מילוי חובה פטריוטית ישראלית. למען עתידה של מדינת-ישראל.

כאשר הפל יעבור, ייזכרו הקויות האלה — הקויות הצלול והטהור של ישראל האחרת, שהיא — כך אנו מקווים — ישראל האמיתית.

הנהיה השלום אינו ערוך למשימה היסטורית זו. יש קבוצות, תנועות, אנשים, ועדות ומועצות, כולם בעלי רצון טוב, כולם חשים במועקה עמוקה. כל מעשה שהם עושים, כל דבר הנאמר עלידי משהו, מונח על כף-המאזניים. עליו להיות, הבעיה היהודית של אריק שרון. מה שדרוש עתה הוא תיאום כל הכוחות, כדי שיקום מחנה שיהיה מסוגל להרים את המעטה הכבירה אשר הגורל הלאומי הטיל עליו.

כל דבר שהוא פחות מזה — הוא מחדל נורא, עריקה, בגידה באנושיותנו, בעמנו ובארצנו.

וכשיבוא היום, והבן ישאל: "אבא ואמא, איפה הייתם?" — שתהיה תשובה בפיהם.

(המשך מעמוד 9)

הכוח הכלכליים שלו, ולהפוך את המערך של שנות ה-80 לחרות של שנות ה-50. אך הכוח המכריע, הניצב נגד כינון הממשלה הרחבה, היה זה של אריאל שרון ותומכיו. שרון הבין כי האיום העיקרי, במיקרה של כינון ממשלה רחבה, הוא על כיסאו שלו כשר-הביטחון, שלמערך תהיה זכות לדרשו.

לשרון אין אשליות. הוא יודע שבתוך תנועת-החרות יתמכו בדרישה זאת כל מי שאינם רוצים לראות בו יורש לבגין כי מנהיג חרות וזכראש-הממשלה.

משום כך היה זה אריאל שרון שחידד כלל האפשר את הוויכוח עם המערך בדיון בהצעת אייהאמון שהועלה בכנסת. שרון אינו יודע לנאום, ואינו יודע להתייחס, אך הוא יודע כיצד לעורר מדגים ולהרחיב את הבקעים הקיימים כבר בין שתי המפלגות הגדולות. שימעהו פרס ויחבריו לא התאפקו מול פני הפרובוקציות הגלויות, ואיבדו את עשתונותיהם. שרון היה יכול רק לחייך, כשהוא מגסה להסתיר קצת את החיוך בכף ידו. התרגיל שלו הצליח.

שרון אינו רוצה במערך גם מטעמים ענייניים. הוא מעדיף ממשלה צרה יותר, בשיתוף התחיה בלבד, שלא תעמוד למיכשול על דרכו, ושלא תפריע להגשמת תוכניותיו מרחיקות-הלכת (ראה הדרון). גם בליברלים יש מתנגדים לממשלה רחבה. שימחה ארליך רוצה להקדים ככל האפשר את הבחירות, כדי להפריע למהלך החדש של השרים יצחק ברמן וגידעון פת, המתנגדים ביחד עם כמה חברי-כנסת למהלך של "ליכוד הליכוד", והעשויים לפלג את המפלגה הליברלית. הקדמת הבחירות לא תותיר להם די זמן לכך.

השר בליתיק יצחק מודעי רוצה גם הוא בהקדמת הבחירות, מטעמים אחרים. כשהוקמה הממשלה נגזל ממנו תיקי-האנרגיה, בגין לא הסכים להצטרף לקבוצה של שרי הליברלים נגד פת. ולא מסר למודעי את תיק-התעשייה-המיסחר. מודעי נשאר קרה מכאן ומכאן, וללא בחירות מוקדמות לא יוכל לקבל תיק המתאים לשיאסותיו.

יש שרים אחרים בליברלים ובחרות המתנגדים להקמת ממשלה רחבה, מחשש שמא ילקחו מהם תיקיהם, ויימסרו לשרי מערך.

בגין: מקום בהיסטוריה

ול כל אלה עמדה עד לאחרונה עוצמתו המחלטת-כימעט של מגנם בגין בתוך מפלגתו.

הנסיבות השתנו מאז התיקו הגורלי בכנסת. בגין היה מוכן להסכים למהלך של בחירות מוקדמות — אך למעשה נכנע לוטו שהטילה המסד"ל. מנהיגי המפלגה הדתית הבהירו לבגין, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הם מעדיפים אמנם ממשלה עם הליכוד על פני ממשלה עם המערך, אך הם מעדיפים ממשלה עם המערך על-פני בחירות מוקדמות. בגין, שאינו חלש בחשבונות קואליציוניים, ידע לעשות את החשבון — וזכנע.

זה אינו אומר שלא יתקיימו בחירות מוקדמות. תחילה דובר על חודש נובמבר השנה, התאריך שבו אמורות היו להתקיים הבחירות לרשימות המקומות. אך גם תאריך זה אינו נוח למסד"ל, והיא תבקש תאריך מאוחר יותר, כאשר יסתיים שיקום המפלגה.

שיקום זה יכלול הפעם, ככל הנראה, גם את סילוקו של הרב חיים דרוקמן מכל עמדה. אפילו צעירי המסד"ל כבר אינם מוכנים להבליג. אם יטיל בגין וטו על צירוף מחדש של דרוקמן לממשלה, הוא לא ימצא מתנגדים רבים במסד"ל.

ההצבעה בכנסת, והתגברות המתח בין המפלגות הגדולות, עלולים למנוע את מה שנראה כימעט הכרחי-המציאות — הקמת ממשלת ליכוד-מערך. את מתחיות מסוג זה סופן לחלוף, ואחרי ה-26 באפריל יכריז לים לגבור הנימוקים הכבדים והמכריעים: חשבון האינטרסים של המערך, וחשבון המיקום הנכון בהיסטוריה של מגנם בגין. שלמה פרנקל